

FOD VOLKSGEZONDHEID
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

Brussel, 11 februari 2021

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

FEDERALE RAAD VOOR
ZIEKENHUISVOORZIENINGEN

Kenm.: FRZV/D/530-1 (*)

**Advies FRZV betreffende de bepaling van de kosten verbonden aan de
vaccinatie van de ziekenhuismedewerkers**

Namens de Voorzitter,

Margot Cloet

Annick Poncé

Directeur-generaal a.i.

(*)Dit advies werd goedgekeurd door de plenaire (per e-mail) en door het Bureau geratificeerd.

Met dit advies wil de FRZV antwoord geven op de adviesvraag van minister Vandenbroucke dd. 01/02/2021 over het bepalen van de kosten verbonden aan de vaccinatie van de ziekenhuismedewerkers.

Onderwerp van dit advies

De vaccinatiecampagne gericht op de medewerkers in de ziekenhuizen, gaan gepaard met een aantal kosten eigen aan het opzetten en uitvoeren van deze campagne. In de adviesaanvraag stelt de minister dat, met het oog op een tegemoetkoming van deze kosten, deze kosten duidelijk dienen gedefinieerd te worden en de omvang dient ingeschat te worden, ten einde te kunnen oordelen over de verdeling van deze kosten over de federale overheid en de gefedereerde eenheden.

Vooreerst wil de FRZV stellen dat men in de onderstaande opsomming van in rekening te brengen kosten, men zich wil beperken tot die kosten die rechtstreeks aan het opzetten en uitvoeren van de vaccinatie verbonden zijn. Onrechtstreekse kosten zoals bv. een mogelijke tegemoetkoming voor het compenseren van verloren arbeidstijd van de medewerkers die zich aanbieden voor de vaccinatie, wordt hier niet in rekening gebracht.

De FRZV wil ook de aandacht vestigen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de vaccinatie van patiënten, bewoners, cliënten in de algemene ziekenhuizen noch de psychiatrische ziekenhuizen. De FRZV wil wel de aandacht van de minister trekken op de campagne die in de nabije toekomst zal dienen opgezet te worden om patiënten die (langdurig) verblijven in algemene of psychiatrische ziekenhuizen te vaccineren. Ook hier zullen vergelijkbare kosten aan verbonden zijn. Ze worden echter in dit advies niet meegenomen.

Voorgestelde kostenposten die in dit advies besproken worden

De volgende vijf kostenposten zullen nader besproken worden in dit advies:

1. Inzet van de Bedrijfsgeneeskundige Dienst
2. Kosten gerelateerd aan de werking van de ziekenhuisapotheek
3. Personeelskosten
4. Materiaalkosten
5. Diverse andere kosten

In de mate van het mogelijke zullen voor elk van de kostenposten indicatieve bedragen ter compensatie voorgesteld worden. Uit wat volgt, zal echter blijken dat met deze kosten in de verschillende ziekenhuizen op een verschillende manier kan worden omgegaan, bv. over het al dan niet inzetten van de Bedrijfsgeneeskundige dienst. Dit maakt een uniforme benadering niet altijd mogelijk. Per onderwerp zal dit nader besproken worden.

Verschillende kostenposten in detail besproken

1. Inzet van de Bedrijfsgeneeskundige Dienst

De FRZV stelt vast dat een aantal ziekenhuizen gebruik (zullen) maken van de Bedrijfsgeneeskundige Dienst om de vaccinatie van hun medewerkers te organiseren en uit te voeren. Waar dit het geval is, stelt de FRZV vast dat activiteiten die nodig zijn om succesvol deze vaccinatiecampagne op te zetten, deels ook door het ziekenhuis zullen gedragen worden.

Zo zal bv. door het grote aantal medewerkers dat gevaccineerd dient te worden een deel van de administratieve functie en van de organisatie van de nodige infrastructuur door het ziekenhuis minstens mee ondersteund dienen te worden. Concreet betekent dit dat de kost die gegenereerd wordt door de activiteiten van de Bedrijfsgeneeskundige Dienst niet de volledige kost van de vaccinatie in de ziekenhuizen zal uitmaken. Het is voor de FRZV niet mogelijk om de totaalkost van de personeelsinzet door de Bedrijfsgeneeskundige diensten correct in te schatten omdat het onduidelijk is hoeveel ziekenhuizen hier gebruik wensen van te maken en voor welk deel van hun contingent medewerkers.

Om die reden stelt de FRZV dan ook voor om de geschatte kost van de personeelsinzet door de Bedrijfsgeneeskundige Dienst in die ziekenhuizen waar hier voor geopteerd wordt, mee te integreren in de globale forfaitaire compensatie van de personeelskost, zoals verder uitgewerkt onder punt 3.

2. Kosten gerelateerd aan de werking van de ziekenhuisapotheek

In een recent voorgaand advies aan de minister, betreffende de financiering van de HUB-ziekenhuizen, werd door de FRZV een voorstel geformuleerd over de manier waarop de activiteiten van de ziekenhuisapotheek vergoed kunnen worden. In desbetreffend advies werd reeds aangegeven dat bij introductie van andere vaccins dan het Pfizer/BioNTech vaccin dit advies dient geactualiseerd te worden. We stellen vast dat ondertussen in de ziekenhuizen reeds gebruik wordt gemaakt van het Moderna-vaccin en dat tevens aangekondigd wordt dat ook het Astra-Zeneca-vaccin in overweging wordt genomen voor bepaalde doelgroepen van de ziekenhuismedewerkers.

De FRZV wil de benadering zoals deze voorgesteld werd in het voorgaande advies, bevestigen. De aangehaalde elementen die werden voorgesteld in de opbouw van het vergoedingssysteem kunnen naar het oordeel van de FRZV onveranderd behouden blijven.

Toch wil de FRZV niet ontkennen dat er zich enkele essentiële verschillen voordoen tov. het uitgebrachte advies.

- De behandeling van het Moderna-vaccin en het Astra-Zeneca-vaccin is minder gecompliceerd dan het Pfizer/BioNTech vaccin, in deze zin dat beide vaccins niet op ultralage-temperatuur dienen bewaard te worden en dus ook een minder kritisch proces van ontdooiing dienen te ondergaan. Deze kost werd specifiek opgenomen in deel 5 van de voorgestelde tegemoetkoming van de ziekenhuisapotheekkosten in de HUB-ziekenhuizen, namelijk "Kosten verbonden aan zending naar WZC*".
- Een bijkomend verschil is dat in het kader van de vaccinatie van de ziekenhuismedewerker een transport vanuit de ziekenhuisapotheek naar een collectiviteit buiten het ziekenhuis niet aan de orde is. De vaccins worden vanuit de ziekenhuisapotheek intern in het ziekenhuis overgebracht naar de locatie waar de vaccinatie georganiseerd wordt. Ook deze behandeling van het vaccin werd in het voorheen voorgestelde advies opgenomen in hetzelfde deel 5 van de voorgestelde tegemoetkoming van de ziekenhuisapotheekkosten in de HUB-ziekenhuizen, namelijk "Kosten verbonden aan zending naar WZC*".

Voor de vergoeding van deze kost in deel 5 werd in voorgaand advies een tegemoetkoming van 60 euro per levering aan een WZC* voorgesteld.

De FRZV stelt dan ook voor om de voorheen voorgestelde structuur voor de vergoeding van de functie van de ziekenhuisapotheek op dezelfde manier te behouden **voor alle ziekenhuizen** en niet alleen voor de Pfizer/BioNTech ziekenhuizen, **met uitzondering van deel 5**, en met dezelfde bedragen zoals vermeld werd in het voorgaand advies.

3. Personeelskosten

Vanzelfsprekend is de inzet van het personeel om deze vaccinatie van de ziekenhuismedewerkers een cruciale en centrale kostenpost. Deze is rechtstreeks verbonden aan de hoeveelheid medewerkers die ook effectief gevaccineerd worden. Dit betekent dat de verrekening van deze kost op één of andere manier steeds zal moeten gerelateerd worden aan het aantal vaccinaties. Dit betekent ook dat de exacte kostenberekening zal moeten vertrekken van een aantal assumpties zoals bv. het aantal vaccins dat per tijdseenheid kan toegediend worden. We komen daar verder nog op terug.

In eerste instantie wil de FRZV duidelijkheid creëren over de nood aan personeel om deze vaccinatiecampagne te kunnen uitvoeren. Hierbij worden twee elementen onderscheiden: enerzijds de globale, vooral administratief georiënteerde, planning van de vaccinaties (niet in het minst omdat nauwkeurig de tijdige toediening van de tweede dosis dient opgevolgd te worden) en anderzijds de concrete organisatie van de vaccinatie, wat we verder “de vaccinatielij” zullen noemen.

- Planning van de vaccinaties

Er dient voor de gehele organisatie een concrete tijdsplanning opgemaakt te worden waarbij met heel wat factoren rekening dient gehouden te worden. De manier waarop diensten concreet hun planning kunnen uitvoeren, beschikbaarheid van de medewerkers, intercurrente factoren die het schema kunnen verstoren, ... Elk ziekenhuis dient dus ook een overkoepelend op niveau van het ziekenhuis (en eventueel zijn verschillende locaties) dit te organiseren. Uit de ervaring van de ziekenhuizen kan de FRZV reeds afleiden dat per uur ongeveer 10 medewerkers kunnen ingepland worden. Deze inschatting berust op de ervaringen in de ziekenhuizen bij de opstart van de vaccinaties van de medewerkers. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst hier een leereffect zal optreden en er medewerkers kunnen ingepland worden in de vaccinatielij. De FRZV stelt een kostprijs voor van 3.50 Euro/vaccin.

- De Vaccinatielij

De praktische organisatie van de vaccinatielij laat ons toe om de personeelskost per vaccin te berekenen. Hierbij wordt de inzet van de volgende personeelsleden in rekening gebracht om dit te bemannen: twee administratieve medewerkers (één aan het begin van de lijn om de nodige persoonscontroles uit te voeren en een pre-vaccinatiecheck uit te voeren; één aan het einde van de lijn om de noodzakelijke gegevens te registreren in bv. Vaccinnet). Eén verpleegkundige of apothekassistente die de voorbereiding van de vaccins doet – unit-dosis creëren uit de vials. De verpleegkundige die de effectieve toediening van het vaccin uitvoert. Een verpleegkundige die toezicht houdt op de ruimte waar de medewerkers nog een kwartier verblijven na de toediening van het vaccin. Een arts die de

medische supervisie van het geheel voor zijn rekening neemt. Poets en onderhoud van de lokalen ten slotte dient ook meegenomen te worden.

Dit betekent dus concreet: 2 administratieve krachten, 3 verpleegkundigen in het traject van de vaccinatie (of 2 verpleegkundigen en 1 apotheek-assistent), 1 arts en een inzet van onderhoudspersoneel a rato van 1 uur per dag.

Op basis van gemiddelde verloning van elk van deze beroepsgroepen, het aantal vaccins dat per tijdseenheid kan toegediend worden (gerekend aan 17 vaccinaties per uur), betekent dit een gemiddelde personeelskost van 22,88 Euro per vaccin.

Als bron voor de gehanteerde cijfers wordt verwezen naar: <https://www.inami.fgov.be/nl/covid19/Paginas/vergoedingen-triagecentra.aspx>

Voor de inzet van de arts in de vaccinatielijns wordt uitgegaan van een forfaitaire compensatoire vergoeding van 108 euro/uur.

**De totale forfaitaire personeelskost, zoals hoger beschreven is dus:
22.88 + 3.50 euro = 26.38 euro/vaccin.**

4. Materiaalkosten

De FRZV begrijpt dat de materialen die benodigd zijn om de vaccinaties te kunnen uitvoeren, meer bepaald de noodzakelijke spuiten en naalden, door de overheid voorzien worden. Om de vaccinatiecampagne in gepaste hygiënische en veilige omstandigheden te kunnen laten plaatsgrijpen, dient men vanzelfsprekend wel te beschikken over benodigdheden zoals ontsmettingsstof, pleisters, ... Ook al is de kostprijs van dit soort materiaal op zich slechts een marginale kost in het geheel, toch zal dit betekenisvol zijn gezien de grote aantallen ziekenhuismedewerkers die dienen gevaccineerd te worden. De grootte-orde van deze kost wordt ingeschat op 0.162 euro/vaccin.

De FRZV stelt voor om deze kost **op forfaitaire wijze** te vergoeden aan de instellingen. Het forfaitaire bedrag zal mee geïntegreerd worden in de onder punt 5 beschreven "Diverse andere kosten".

5. Diverse andere kosten

De FRZV stellen vast dat de ziekenhuizen bijkomend geconfronteerd worden met zeer uiteenlopende bijkomende kosten. Deze kunnen van ziekenhuis tot ziekenhuis erg verschillend zijn in functie van de gekozen strategie om de medewerkers te vaccineren. Zo zijn er ziekenhuizen die tijdelijk bijkomende ruimte creëren om de vaccinaties uit te voeren ten einde de normale, dagelijkse werking zo minimaal mogelijk te verstoren. Hiervoor wordt dan bv. een tent of een andere tijdelijke structuur opgebouwd.

Toch meent de FRZV dat er een aantal kosten zijn die bijna in alle ziekenhuizen op één of andere manier aan bod komen. Het gaat daarbij bv. om inrichtingskosten van de vaccinatielijns, logistieke stromen en aanpassingen om de werking te ondersteunen, specifieke IT-aanpassingen om de vaccinatie gestroomlijnd te laten verlopen en oa. de nodige gegevens betreffende de vaccinatie aan de overheid door te sturen. Maar ook andere kosten dienen

meegenomen te worden: energiekosten, onderhoud, verwerking medisch en niet-medisch afval,...

Gezien de heterogeniteit van de gemaakte kosten om op een vlotte manier in de context en de omgeving van een ziekenhuis deze massale vaccinatie te kunnen laten verlopen, oordeelt de FRZV dat hier moeilijk een éénvormige benadering kan gebeuren voor de financiële tegemoetkoming.

De FRZV zou dan ook een dubbele benadering willen voorstellen om hier aan tegemoet te komen. **Enerzijds stelt de FRZV om aan alle ziekenhuizen een forfaitaire vergoeding** toe te kennen ten belope van 500 euro* per 100 vaccins om de noodzakelijke aanpassingen in het ziekenhuis, die redelijk universeel dienen te gebeuren, te compenseren. Anderzijds stelt de FRZV voor om die ziekenhuizen waarbij de reële kost deze voorziene forfaitaire vergoeding overschrijden, deze **de gedocumenteerde reële kost** aan de overheden voorleggen om hiervoor een tegemoetkoming te ontvangen.

*Het bedrag van 500 euro voor deze kosten berust op het gemiddelde dat bekomen werd bij een bevraging van de ziekenhuizen. Er dient vermeld te worden dat op deze kostenpost een grote spreiding wordt waargenomen.

Slotbeschouwing

De FRZV wil de minister er ook op wijzen dat sinds enkele weken de vaccinatie van de ziekenhuismedewerkers in alle ziekenhuizen concreet is opgestart. Vandaag (half februari) dient nog een groot deel van de medewerkers gevaccineerd te worden en de voorgestelde kostenstructuur blijft dus nog enige tijd zeer relevant. Toch wil de FRZV wijzen op het feit dat alle ziekenhuizen zich door de opstart van de vaccinaties reeds georganiseerd hebben in die vorm die voor hun instelling organisatorisch en structureel als het best passend werd ingeschat. Dit betekent dat er tot op heden al belangrijke stappen zijn gezet met betrekking tot de hogervermelde kostenposten.

Als FRZV willen we dan ook bepleiten dat binnen de gestelde kostenposten en de voorgestelde vorm en omvang van de financiële tegemoetkoming, de keuzes die gemaakt werden moeilijk terug te draaien zijn naar andere scenario's.

Samenvatting

De totale forfaitaire kost bedraagt dus:

26.38 euro (personeelkosten) + 5 euro (diverse kosten) = 31.38 euro/vaccin.

Daarnaast zijn er de kosten voor de behandeling van het vaccin in de ziekenhuisapotheek zoals beschreven in het vroegere advies van de FRZV over de financiering van de HUB-ziekenhuizen.

Ten slotte is er nog voorzien dat daar waar voor de diverse kosten aantoonbaar het voorzien forfaitaire bedrag van 5 euro/vaccin onvoldoende mocht blijken, de reële kost gedocumenteerd kan voorgelegd worden.